

λέτιος πλὴν τῆς Λατινικῆς καὶ ἰταλικῆς φωνῆς, ἣν εἰδημονέστατος καὶ τῆς Ἑβραϊκῆς, τῆς Συριακῆς καὶ τῆς Ἀραβικῆς, ὡς ὁ Θουάνος αὐταῖς λέξεσι λέγει· et certe Meletius Hebraicae, Syriacae ac Arabicae linguae peritissimus (α). Ὁ Μελέτιος καὶ πρὶν πατριαρχεῦσθαι συνέγραφε καὶ ἅμ' ἀνέβη εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἐφρόντιζε, καίπερ ἐν μέσῳ τηλικούτων κινδύνων καὶ ταλαιπωριῶν καὶ τοσοῦτων παπικῶν ἀντιδράσεων, ὅπως τηρήσῃ ἀλύμαντον καὶ ἀνεπιβούλευτον ἀπὸ τῶν λυμεῶνων τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας οὐ μόνον τὸ ὑπὸ τὴν ἑαυτοῦ πατριαρχίαν ὀρθόδοξον ποιῆμιον, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπανταχοῦ ὀρθοδόξους· διὰ τοῦτο ἐγράφησαν ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἄλλα τε καὶ τὰ ἐξῆς συγγράμματα. 1) Λόγος περὶ τοῦ τίς ἐστὶν ἡ ἀληθῆς Ἐκκλησία, καὶ ποία ἐστὶν ἡ γνησία καὶ ἀληθῆς κεφαλὴ αὐτῆς, καὶ κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ Πάπα. Ὁ λόγος οὗτος συνετάχθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῷ 1585 ἔτει, καὶ ἐξεδόθη ἐν τῷ Τόμῳ τῆς Χαρᾶς τῷ 1705. 2) Διάλογος, Ὁρθόδοξος χριστιανός. Συνετάχθη μὲν τῷ 1587 καὶ ἀπεστάλη τῷ Πατριάρχῃ Ἱερουσάλης, ἐξεδόθη δὲ ἐν Βίλνῃ ἐν ἔτει 1596 ὑπὸ Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως, διευθυντοῦ τότε ὄντος τῆς ἐν Βίλνῃ Ἀκαδημίας. Ἐν τῷ Διαλόγῳ τούτῳ γίνεται λόγος καὶ περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ περὶ τοῦ καθαρτηρίου πυρός. 3) Ἐπιστολὴ πρὸς Σιγισμουῦνδον γ' βασιλέα τῆς Πολωνίας, γραφεῖσα μὲν ἐν Αἰγύπτῳ ἐν ἔτει 1600, ἐκδοθεῖσα δὲ λατινιστὶ ὑπὸ Ἀδριανοῦ Ῥεγενβολακίου ἐν Histor. ecclesiar. Slavonicarum. 4) Ἐπιστολὴ πεμφθεῖσα τῷ Φιλαδελφείᾳ Γαβριήλ περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς εὐχαριστίας, ἣτις ἐξεδόθη ὑπὸ Ε. Ῥενωδότου ἐν Παρισίοις ἐν ἔτει 1709 μετὰ δύο

(α) Jacob. A. Thuani Historia sui temporis tom. V. p. 531. Londini, 1733. Ὁ τὸν Ὁρθόδοξον Χριστιανὸν τοῦ Μελετίου ἐκδούς Λούκαρις λέγει, ὅτι „ὁ Μελέτιος ἐκήρυττε τὸ τοῦ Χριστοῦ Εὐαγγέλιον καὶ Ἀραβιστὶ ἐν μέσῳ Αἰγύπτῳ“ (ἐν Καίρῳ).